

T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI
DESTEKLEME KURUMU
2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu**

Eylül 2019

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	13
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	13
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	13
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	14
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	16
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	16
8.	EKLER.....	24

KISALTMALAR

- TKDK: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TRGM: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
ÇYFA: Çok Yıllı Finansman Antlaşması
IPA: Katılım Öncesi Yardım Aracı (Instrument for Pre-Accession Assistance)
IPARD: Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Fonları ile Desteklenecek Tarım ve Kırsal Kalkınma Programı (IPA Rural Development)
IPSAS: Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartları (International Public Sector Accounting Standards)
CAO: Ulusal Yetkili Akreditasyon Görevlisi
NAO: Ulusal Yetkilendirme Görevlisi
NF: Ulusal Fon
AA: Denetim Otoritesi
MA: Yönetim Otoritesi
AB: Avrupa Birliği
TİF: Taşınır İşlem Fişi

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1:2018 Yılı Bütçe Gerçekleşmeleri Tablosu.....	5
Tablo 2: 2018 Yıl Sonu İtibariyle Tedbir Bazlı Gerçekleşen Destek Ödemeleri.....	5
Tablo 3: Tedbir Bazlı Bütçe Ve Fon Kullanım Durumu.....	6
Tablo 4: 5 Yıllık TKDK Kira Giderleri Tablosu	23
Tablo 5: 2018 Yılı TKDK Merkez ve Taşra Hizmet Binası Kira Bilgisi Tablosu	23
Tablo 6:Ambar Fiili Sayım Tutanağı Tablosu	28
Tablo 7: Kimlik Paylaşım Sistemi Katılma Payı Tablosu	40

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

- 1. Kurumun Merkez Teşkilatında İstihdam Edilen Personel Sayısının Yasa İle Belirlenen Üst Limiti Aşması**
- 2. Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Bütçesinden Bakanlık Özel Kalem Müdürlüğü İçin Yabancı Menşeli Binek Arazi Aracı Kiralanması**

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Ülkemiz ile Avrupa Toplulukları Komisyonu arasında imzalanan ve Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) çerçevesinde, Avrupa Birliği (AB) tarafından Ülkemize yapılacak mali yardımın uygulanmasına ilişkin düzenlemeleri içeren Çerçeve Anlaşma ve Kırsal Kalkınma Politika Alanı kapsamında (IPARD) yapılacak olan AB mali yardımının yönetimi ve uygulanmasına ilişkin hükümleri içeren, Sektörel Anlaşma ile ortaya konan görev ve sorumluluklar ile yine çok yıllık yasal taahhütlerin yerine getirilmesini öngören Finansman Anlaşması ile Ülkemize verilen bütçe uygulama görevlerini yerine getirmek amacıyla, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu, Kırsal Kalkınma Ajansı olarak görevlendirilmiştir.

09.07.2018 tarihli ve 30473 sayılı 3. mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan "Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında" 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 93 üncü maddesinin (ç) bendi ile 4/5/2007 tarihli ve 5648 sayılı Kurum Kuruluş Kanunu'nun 1 ila 13 üncü, 14 üncü maddesinin birinci ila dördüncü fıkraları ile beşinci fıkrasının birinci ila yedinci cümleleri, altıncı ve yedinci fıkraları, sekizinci fıkrasının son cümlesi, dokuzuncu ve onuncu fıkraları, 15 inci maddesinin birinci ila üçüncü fıkraları, 17 nci, 18 inci, 20 nci maddeleri, geçici 1 inci ve geçici 2 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmış olup, mezkûr 703 sayılı KHK'nin 93. maddesi ile 5648 sayılı Kanun'un adı "Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Hizmetleri Hakkında Kanun" şekilde değiştirilmiştir.

Bu kez, 15.07.2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında" 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 35. Bölümü'nde [489 ila 505 inci Maddeleri] Kurumun kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin düzenlemelere yer verilmiştir.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) daha önce "Mülga Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı"nın ilgili kuruluşu iken, 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi gereğince, "Tarım ve Orman Bakanlığı'nın" ilgili kuruluşu olmuştur.

TKDK merkez ve taşra teşkilatından oluşmaktadır. Merkez teşkilatı hizmet

birimlerinden, taşra teşkilatı ise 42 il koordinatörlüklerinden meydana gelir. Merkez teşkilatı hizmet birimleri; Proje Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü, Finansman Genel Koordinatörlüğü, Personel ve Destek Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü, Hukuk Müşavirliği ve İç Denetim Koordinatörlüğü'nden oluşmaktadır.

Kurumun görev ve yetkileri ise şunlardır:

a) Faydalanıcıların desteklerden azamî ölçüde yararlanabilmeleri amacıyla tanıtım, bilgilendirme, eğitim ve yönlendirme faaliyetlerini yürütmek.

b) Proje ve faaliyet başvurularını almak, bunların ön incelemeleri ile yerinde kontrollerini yapmak, proje ve faaliyetleri başvuru şartları, değerlendirme ve seçim kriterlerine göre değerlendirmek.

c) Desteklenecek proje ve faaliyetleri belirlemek, uygulama sözleşmelerini hazırlamak ve başvurusu uygun görülen faydalanıcılarla sözleşme imzalamak, uygun bulunmayan başvurularla ilgili işlemleri yapmak.

ç) Proje ve faaliyetlere yönelik tahakkuk, ödeme ve muhasebe işlemleri ile bunlarla ilgili her türlü kontrolü gerçekleştirmek.

d) Proje ve faaliyetlerin uygulamasını izlemek, yararlanıcıların sözleşme şartlarını ve yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini takip etmek, bu amaçlarla gerekli kontrolleri yapmak.

e) İlerleme ve gelişmeleri raporlamak, Avrupa Birliği mevzuatını da dikkate alarak ihtiyaç duyulan bilgi, belge ve raporları hazırlamak, yetkili kurum ve makamlara sunmak.

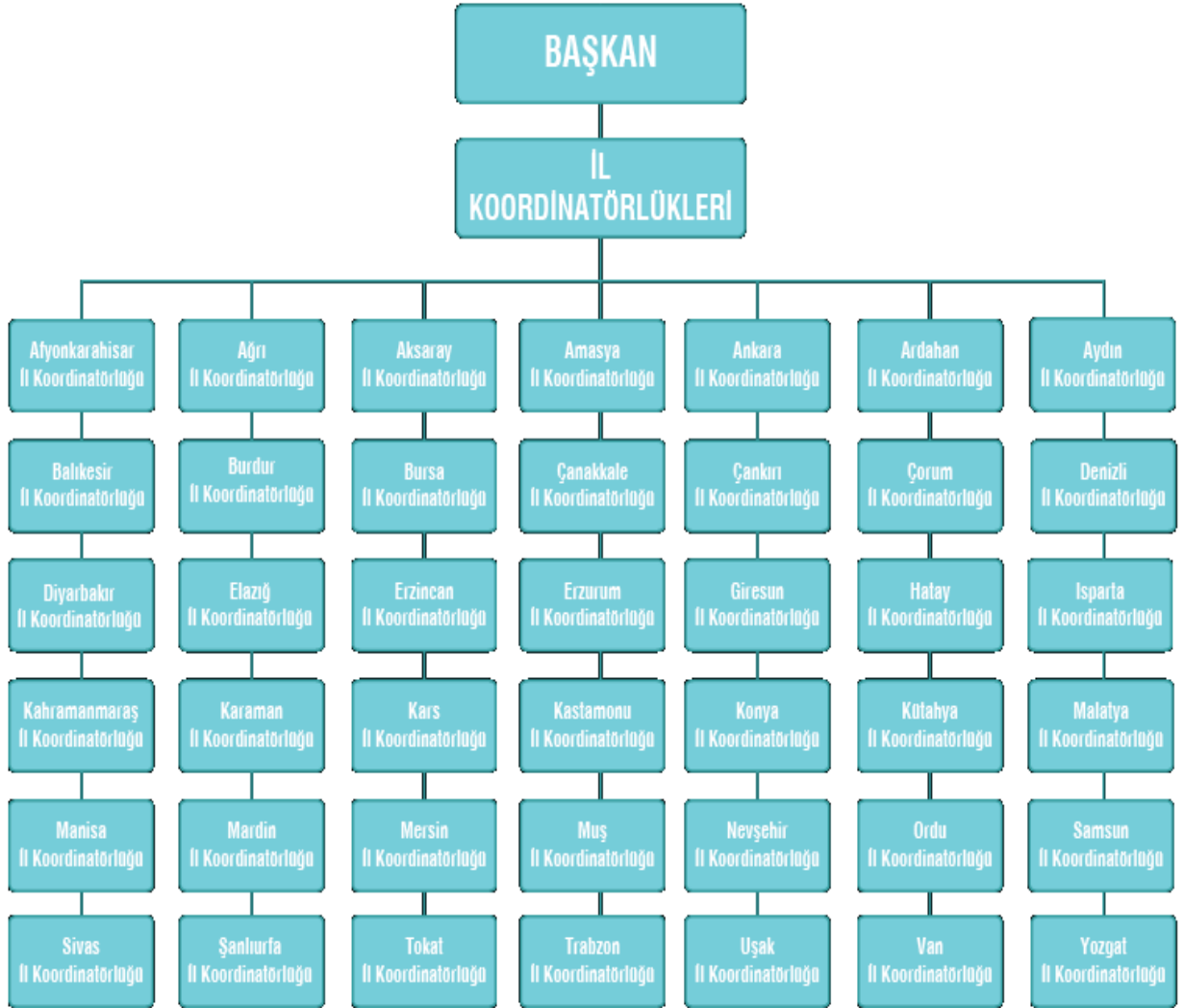
f) Program ve desteklerin etkinleştirilmesi yönündeki görüş ve değişiklik önerilerini ilgili makamlara bildirmek.

g) Kurumun görevleri ve faaliyetleriyle ilgili güvenli bir veri tabanı ve bilgi işlem sistemi kurmak.

ğ) Kurumun faaliyetleri ile ilgili idarî düzenlemeleri yapmak.

(2) Kurum, ödemenin gerçekleştirilmesi ve muhasebe ile ilgili görevleri hariç olmak kaydıyla görevlerinden bazılarını Bakanlık taşra birimleri vasıtasıyla yerine getirebilir. Ancak görevlerin bu suretle yerine getirilmesi Kurumun sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Kurum, görevlerin yerine getirilmesi aşamalarında diğer kamu kurum ve kuruluşları, özel hukuk tüzel kişileri, gerçek kişiler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapabilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

TKDK merkez ve taşra teşkilatından oluşmaktadır. Merkez teşkilatı hizmet birimlerinden, taşra teşkilatı ise 42 il koordinatörlüklerinden meydana gelir.

Merkez teşkilatı hizmet birimleri; Proje Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü, Finansman Genel Koordinatörlüğü, Personel ve Destek Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü, Hukuk Müşavirliği ve İç Denetim Koordinatörlüğü'nden ibarettir.

Kurumun İnsan Kaynakları ise şu şekildedir:

KURUM GENEL TOPLAM	Başkan	Genel Koordinatör	I. Hukuk Müşaviri	Koordinatör	Denetçi	Uzman	Mütercim	Destek Personeli	Kısmi Zamanlı Uzman	Toplam
Merkez Toplam	1	2	1	8	17	161	1	20	5	216
Taşra Toplam				42		1260		239	0	1541
GENEL TOPLAM	1	2	1	50	17	1421	1	259	5	1757

Kurum merkezi ve taşra il koordinatörlüklerinde toplam 1757 personel istihdam edilmektedir.

Başkan, genel koordinatör, koordinatör, il koordinatörü, uzman, denetçi, birinci hukuk müşaviri ve avukat pozisyonlarında istihdam edilecekler için gerekli nitelikler kurumun kuruluş kanununda sayılmıştır.

Destek personeli; sekreterlik, arşiv, idarî, malî ve personelle ilgili işlemleri yürütecek olan personeldir.

Kuruluş kanunu gereğince; Kurumun merkez teşkilâtında istihdam edilecek personel sayısı yüz seksen kişiden fazla olamaz. Sekreterlik, arşiv, idarî, malî işlemleri yürütecek olan destek personelinin sayısı, toplam personel sayısının yüzde yirmisini geçemez. Taşra personeli için ise böyle bir sınırlama bulunmamaktadır.

Kamu İdaresinin; bağlılık, ilgililik veya ilişkililik halinde olduğu kamu idareleri ise ilgisine göre şu şekilde sayılabilir.

1- Tarım ve Orman Bakanlığı: Kurum Bütçesini Tarım ve Orman Bakanı onaylamaktadır.

- Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurul: her yıl destekleme programlarının esaslarını ve araçlarını tespit ederek, bütçe ödenek ihtiyaçlarını belirlemektedir

- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü: Avrupa Birliği kaynakları ve diğer uluslararası kaynaklarla yürütülen kırsal kalkınma programlarına ilişkin koordinasyonu sağlamak ve TKDK'nın İzleme Komitesinin sekretarya işlemlerini yürütmekle görevlidir.

2- Ulusal Yetkili Akreditasyon Görevlisi (CAO): Hazine ve Maliye Bakanındır. Ulusal yetkilendirme görevlisinin ve ulusal fonun akreditasyonundan, izlenmesinden ve akreditasyonun askıya alınmasından veya geri alınmasından sorumludur.

3- Ulusal Yetkilendirme Görevlisi (NAO): Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısıdır. Ulusal Fonun başkanı olarak, yararlanıcı ülkede mali yönetimin genel sorumluluğunu üstlenir. İşlemlerin yasalara ve usulüne uygun olmasından sorumludur. IPA Tüzüğü kapsamındaki yönetim ve kontrol sistemlerinin etkili işleyişinden sorumludur.

4- Ulusal Fon (NF)-Yetkili Makamı: Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde. Merkezi hazine olarak görev yapar ve Ulusal Yetkilendirme Görevlisinin sorumluluğu altında, IPA Tüzüğü kapsamındaki yardımların mali yönetimi görevlerinden sorumludur.

5- Denetim Otoritesi (AA): Katılım Öncesi Yardım Aracı kapsamındaki fonlarla ilgili yönetim ve kontrol sistemlerinin etkili ve sağlam bir şekilde işlediğini denetlemek için Denetim Otoritesi olarak Hazine Kontrolörleri Kurulu tayin edilmiştir.

6- Yönetim Otoritesi (MA): Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne bağlı Kırsal Kalkınma Daire Başkanlığı olup, IPARD Programının etkin, etkili ve doğru bir şekilde yönetmekten sorumludur.

7- Görev alanları ile ilgili diğer Bakanlıklar, Yerel İdareler, Odalar ve birlikler

1.3. Mali Yapı

TKDK'nın kuruluş kanununun 15 inci maddesine göre Kurum Bütçesi mali yıl itibarı ile kurum tarafından hazırlanır ve Tarım ve Orman Bakanı onayıyla yürürlüğe girer. TKDK'nın mali yönetim, bütçe ve muhasebe işlemleri kurum tarafından çıkartılan Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Bütçe ve Muhasebe İşlemlerine İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

TKDK bütçe teklifi, bütçenin uygulanması, harcamaların gerçekleştirilmesi, faaliyet raporunun hazırlanması ve kesin hesabın çıkarılması süreçlerinde, analitik bütçe sınıflandırması ile nakit esasına dayalı muhasebe sistemini kullanmaktadır.

Kurum bütçe teklifi gelecek iki yılın bütçe tekliflerini içerecek şekilde hazırlanır. TKDK, Kurumu Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM) ile ilişkilendirildiği için bütçe teklifini bu birime göndermekte ve TKDK'nın bütçesi TRGM

bütçe teklifi içinde transferler hesap kodunda bütçeleştirilmektedir.

TKDK'nın 2018 yılı bütçe gerçekleştirmeleri 1 numaralı tabloda, 2018 yılı itibariyle ipart II bütçe ve fon kullanımı ise 2 ve 3 nolu tablolarda yer almaktadır.

Tablo 1:2018 Yılı Bütçe Gerçekleştirmeleri Tablosu

Gider Kodu	GİDER TÜRÜ	2018 Bütçe Ödeneği (TL)	2018 Bütçe Gerçekleşmesi (TL)	Gerçekleşen Giderlerin Bütçedeki % Payı
01	PERSONEL GİDERLERİ	253.334.306	236.844.734	53
02	SOSYALGÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	51.919.307	45.541.992	10
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	135.624.663	66.914.701	15
05	CARİ TRANSFERLER	328.000	98.432	0.0002
06	SERMAYE GİDERLERİ	3.000.000	1.007.267	0.0022
	TOPLAM	444.206.276,00	350.407.125, 00	79

Tablo 2: 2018 Yıl Sonu İtibariyle Tedbir Bazlı Gerçekleşen Destek Ödemeleri

31.12.2018 İTİBARIYLA GERÇEKLEŞEN ÖDEMELER (TL ve Avro)						
TEDBİR	AB KATKISI (TL)	AB KATKISI (AVRO)	ULUSAL KATKI (TL)	ULUSAL KATKI (AVRO)	KAMU KATKISI (TL)	KAMU KATKISI (AVRO)
101	236.160.431	45.708.346	78.682.649	15.228.667	314.843.079	60.937.012
103	69.617.085	12.336.835	23.205.695	4.112.278	92.822.780	16.449.113
302	110.645.677	21.808.990	36.881.897	7.269.664	147.527.575	29.078.654
501	589.308	118.753	103.996	20.956	693.304	139.709
TOPLAM	417.012.501	79.972.923	138.874.237	26.631.566	555.886.738	106.604.489

Tablo 2’de görüldüğü üzere, 2018 yılı itibariyle IPART II bütçe ve fon kullanımı özetle şu şekildedir:

Yapılan ödeme tutarının 101, 103 ve 302 tedbirinde yer alan giderin %75’i Avrupa

Birliği (AB) %25 ulusal katkı, 501 tedbirinde ise %85'i Avrupa Birliği (AB) %15'i ise ulusal katkı olarak Türkiye tarafından Eş-Finansman Katkısı olarak ödenmiştir.

Tablo 3: Tedbir Bazlı Bütçe ve Fon Kullanım Durumu

TEDBİRLER	2014-2018 BÜTÇE	ÖDEME	ÖDEME SONRASI KALAN BÜTÇE	DEVAM EDEN SÖZLEŞME	KALAN BÜTÇE (TL)
101-Tarımsal İşletmelerin Fiziki Varlıklarına Yönelik Yatırımlar	246.760.000	45.708.346	201.051.654	49.016.065	152.035.589
103-Tarım ve Balıkçılık Ür. İşlenmesi ve Paz. ile İlgili Fiziki Varlıklara Yön. Yatırımlar	120.320.000	12.336.835	107.983.165	30.231.166	77.751.999
201-Tarım-Çevre, İklim ve Organik Tarım Tedbiri	5.100.000	0	5.100.000	0	5.100.000
202-Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması – LEADER Yaklaşımı	10.950.000	0	10.950.000	0	10.950.000
302-Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve İş Geliştirmesi	95.570.000	21.808.990	73.761.010	60.989.079	12.771.931
501-Teknik Destek	7.300.000	118.752	7.181.248	540.579	6.640.669
GENEL TOPLAM	486.000.000	79.972.923	406.027.077	140.776.889	265.250.188

IPARD II 2014-2018 Bütçesi 486 Milyon Avro olup ödemesi yapılan tutar ise yaklaşık 80 Milyon Avro'dur. Ayrıca 2014-2018 bütçe dönemine ait 140 Milyon Avro ödemesi planlanan devam eden sözleşme bulunmaktadır. Ödenen sözleşmelere göre 406 milyon avro, devam eden sözleşmeler de hesaba katıldığında 2014-2018 bütçesinden yaklaşık 265 Milyon Avro bütçe kaldığı görülmektedir. Bu tutar içinde 2019 yılında çağrıya çıkılması öngörülmektedir. Çünkü 2014-2018 bütçesi yıl bazlı olarak 2021 yılı sonuna kadar kullanılabilir.

Bütçe ve Muhasebe İşlemlerine İlişkin Usul ve Esasların 43 üncü maddesinde TKDK Muhasebe Birimince hazırlanacak mali tabloların neler olduğu belirtilmiş, aynı Esasların 40 incü maddesinde muhasebe işlemleri, dönem sonu işlemleri ve yönetim dönemi hesabı işlemleri hakkında Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin ilgili maddelerinin

kıyasen uygulanacağı ifade edilmiştir.

IPARD Programı (IPA Rural Development-Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Fonları ile Desteklenecek Tarım ve Kırsal Kalkınma Programı) Avrupa Birliği (AB) tarafından aday ve potansiyel aday ülkelere destek olmak amacıyla oluşturulan, Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın Kırsal Kalkınma bileşenidir. Bu program, Avrupa Birliği'nin Ortak Tarım Politikası, Kırsal Kalkınma Politikası ve ilgili politikalarının uygulanması ve yönetimi için uyum hazırlıklarını ve bu kapsamda politika geliştirilmesini desteklemeyi amaçlamaktadır. TKDK'nın kuruluş amacı, görevi genel faaliyet alanı, Avrupa IPARD Programı fonlarını kullandırmaktır.

IPARD Programı fonunun .%75'i Avrupa Birliği, %25'i Türkiye Cumhuriyeti tarafından karşılanmakta ve bu destek "kamu katkısı" olarak adlandırılmaktadır

2007-2014 dönemi IPARD I Programı, 2016 yılı sonu itibariyle sona ermiştir. 2014-2020 dönemi IPARD II Programı ise, 27 Ocak 2015 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından resmen onaylanmıştır. Katılım Öncesi Yardım Aracı IPA II kapsamında Tarım ve Kırsal Kalkınma için IPARD II yardımını kapsayan finansal anlaşma, Avrupa Birliği ile Türkiye Cumhuriyet tarafından karşılıklı imzalanarak, 06.05.2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurumun Muhasebe ve Raporlama Sistemi TKDK Bütçe ve Muhasebe İşlemlerine İlişkin Usul ve Esaslarda Muhasebe Birimince hazırlanacak mali tabloların neler olduğu sayılmıştır. Usul ve Esaslarda hüküm bulunmayan hâllerde, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin muhasebe ilke ve kuralları ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğindeki hükümlerin kıyasen uygulanacağı belirtilmiştir.

TKDK'nın IPARD Bütçesini yürütmek üzere uyguladığı Muhasebe ve Raporlama Sistemi ise; muhasebe, hesap planı, kayıtlar, mali rapor ve tabloların neleri içereceği, ne şekilde hazırlanacağı vb. hususlar Sektörel Anlaşma kurallarına uygun olarak AB Komisyonuyla bu amaçla yürütülen görüşmeler ve akreditasyonu sonucu kabul edilerek yürürlüğe konulmuştur.

IPARD bütçesinin muhasebe işlemleri, mali rapor ve tablolarının hazırlanması Finansman Genel Koordinatörlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir.

TKDK'nın muhasebe prosedürleri, Uluslararası Kamu Sektörü Muhasebe Standartları'na (IPSAS) dayalı olarak hazırlanmıştır. Sektörel Anlaşma'da çerçevesi çizilen IPARD kayıtlarının özel gereklilikleri de (Sektörel Anlaşmanın 45. maddesinde belirtilen döviz kuruyla ilgili gereklilikler gibi), prosedürlere eklenmiştir.

TKDK Muhasebe işlemleri çift taraflı kayıt, analitik ve tahakkuk esaslı muhasebe sistemine dayanır.

Muhasebe sisteminde hem Euro hem de Türk Lirası olarak işlem yapılır.

Finansal yıl 1 Ocak'ta başlar ve 31 Aralık'ta sona erer.

Hesap planının özellikleri: Hesap planı, IPARD Programı uygulamasının içindeki işlemlerin veya olayların sunulmasında kullanılacak hesapları tanımlar. İşlemin veya olayın niteliğine bağlı olarak, gerçekleşmiş işlemler bilanço, gelir, gider hesaplarına kaydedilirken; varlık, yükümlülük, gelir ve gider hesaplarında izlenmeyen ve muhasebenin sadece bilgi verme görevi yüklediği işlemler ile gelecekte doğması muhtemel hak ve yükümlülüklerin izlenmesi için nazım hesaplar kullanılır.

Hesap planı, toplam maliyet, taahhüt edilmiş harcama, taksitler ve son ödemelerin her il, tedbir ve alt tedbir ile proje (sözleşme) için üretilmesi amacıyla oluşturulmuştur. Ayrıca, gerekli olduğu hallerde, hesaplar finansmanın kaynağını da belirtir. (topluluk veya ulusal katkı) Hesap planı hesap kodu, tedbir kodu, alt tedbir kodu, bütçe kalemi kodu gibi kodları içermektedir. Bu kodlar, hesapların sınıf, tip, kategori, grup ve alt gruplarını belirler.

Muhasebe sistemine kayıt için 6 haneli hesaplar kullanılır, (tedbir, alt tedbir, il, sözleşme, faydalanıcı kodu ve taksit kodları ile birlikte).

Kurum tarafından hazırlanan finansal tablolar: Kurum tarafından hazırlanan finansal tablolar; Bilanço, Gelir Tablosu, Nakit Akış Tablosu, Net Varlıklarda Değişim Tablosu ve Finansal Tablo Notlarından oluşmaktadır.

Finansal tablolar yıllık olarak hazırlanır ve bütün bir finansal yılı kapsar. Yıllık hesaplar Ulusal Yetkilendirme Görevlisi tarafından onaylanarak, ilgili oldukları mali yılı izleyen yılda en geç 30 Nisan'a kadar Avrupa Komisyonuna iletilmelidir.

Finansal Tablolar, Sektörel Anlaşmanın ve Uluslararası Genel Kabul Görmüş

Muhasebe İlkeleri'nin gerekliliklerine uygun olarak hazırlanır.

Kurum raporlama sistemi 2 şekilde yapılır.

1) Kurumun cari faaliyetlerini yürütmek üzere Milli Bütçeden verilen ödeneklerle yapılan harcamalar ile ilgili olarak Bütçe ve Muhasebe İşlemlerine İlişkin Usul ve Esaslar gereğince yıllık konsolide yönetim dönemi ve eki tabloların hazırlanması ve yıllık Yönetim Dönemi Hesabının ilgili yerlere verilmesidir.

2) IPARD Programı fonunun .%75'i Avrupa Birliği, %25'i Türkiye Cumhuriyeti tarafından karşılanmakta ve bu destek "kamu katkısı" olarak adlandırılmaktadır IPARD Programının uygulanmasında gerek AB'den gelen fonların gerekse Milli Bütçeden yapılan katkının hibe olarak dağıtımında AB mevzuatı ve kuralları geçerlidir. IPARD Programı nedeniyle hazırlanan raporlar şu şekilde özetlenebilir.

- **Aylık Raporlar:** Defteri Kebir, Mizan

- **Üç Aylık Raporlar:** Bilanço, Gelir Tablosu, Giderlerin ve Gelirlerin Deklarasyonu (D-1)

- **Yıllık Raporlar:** TKDK ve Ulusal Fon arasında imzalanmış Mutabakat Zaptına uygun olarak, Ulusal Yetkilendirme Görevlisi ve Ulusal Fona her yıl 31 Ocak'tan geç olmamak üzere hazırlar. Hesapların Yıllık Deklarasyonu (D-2) Finansman Genel Koordinatörlüğünde Muhasebe Koordinatörlüğü, IPARD Programına ilişkin bütçenin uygulamasını "Bütçe İzleme Formu" ile izlemektedir.

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar"ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli,
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu veya gelir tablosu.

Denetim görüşü, Kurumun tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler;

uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu bünyesinde; iç kontrol sisteminin vazgeçilmez bir unsuru olarak özellikle kurumsal risk yönetiminin etkin bir şekilde yürütülmesinde çok ciddi katkılar sağlayan önemli bir yönetim aracı olarak İç Denetim Koordinatörlüğü mevcuttur.

4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Hizmet birimlerinin görevleri" başlıklı 496. maddesinin 4. fıkrasında, İç Denetim Koordinatörlüğünün görevleri;

a) Kurumun iç denetimini ulusal ve uluslararası denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirmek,

b) Kurumun iç kontrol sisteminin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak,

c) Hesap ve işlemlerin doğru, tam ve zamanında yapılıp yapılmadığını kontrol etmek,

ç) Kurumun işlemlerinin mali anlaşmalar ve programlara uygunluğunu kontrol etmek ve raporlamak,

d) Başkan tarafından denetimle ilgili verilecek diğer görevleri yerine getirmek,

şeklinde sıralanmıştır.

TKDK İç Denetim Koordinatörlüğü, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği hükümlerine tabii değildir.

Ancak, 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanununun 8/9.maddesi uyarınca, Uluslararası İç Denetim Enstitüsü (IIA) tarafından düzenlenen İç Denetim Standartları gereği İç Denetim Koordinatörlüğünün işleyişi ve yönetimi ile iç denetçilerin ve Kurum Başkanının iç denetime ilişkin görev, yetki ve sorumluluklarına yönelik esas ve usulleri düzenleyen İç Denetim Koordinatörlüğü Yönergesi Başkanın Onayı ile yürürlüğe girmiştir.

IPA Sektörel Anlaşma altındaki iç denetim gereksinimleri birkaç yılı kapsayan dinamik bir planın geliştirilmesini gerektirmektedir. İç Denetim Koordinatörlüğü Uygulama Rehberi bu doğrultuda, AB tüzükleri ile anlaşmaları, TKDK Uygulama Rehberi, ulusal ve uluslararası denetim standartları göz önünde bulundurularak risk değerlendirmesi temelli (TKDK'nın bütün faaliyetlerini kapsayan) 3 yıllık ve yıllık denetim planının hazırlanmasını öngörmektedir. İç Denetim Koordinatörlüğünde, mevcut kadro sayısı "20" olmakla birlikte, İç Denetim Koordinatörünün 2018 yılı itibariyle toplam 17 adet iç denetçi görev yapmaktadır.

İç Denetim Koordinatörlüğü, kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyeti, denetim ve eğitim faaliyetleri görevini yapmaktadır.

İç Kontrol mevzuatı çerçevesinde yapılan incelemede aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

- Kurum personelinin görev, yetki ve sorumlulukları, personel iş tanımları halinde belirlenip, ilgililer tarafından imzalanmıştır. Diğer taraftan Kurum İmza yetkilileri ve yetki devri Talimatı, Kurum Başkanı (üst yönetici) tarafından imzalı / onaylı olacak şekilde Kurumun Merkez ve Taşra teşkilatına duyurulmuştur.

- Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi işe yeni başlayan personel dâhil olmak üzere tüm personele imzalatılarak özlük dosyalarına konulmuştur.

- Stratejik Plan mevzuata uygun olarak 5 yılı (2017-2021) kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

- Kurum 5018 sayılı Kanuna tabi olmamakla birlikte, Yılı bütçesi; stratejik planda yer alan öncelikler ve hedefler dikkate alınarak yapılmaktadır. Kurum stratejik planında İdarenin yürüteceği program, faaliyet ve projeler ile bunların kaynak ihtiyacı performans hedef ve göstergelerini de içerecek şekilde hazırlanmıştır.

- Kurumsal risk yönetim çalışmaları 0018 Doküman no.lu Kurumsal Risk Yönetimi

Prosedürü çerçevesinde düzenli, sistematik bir şekilde, kurumsal amaç ve hedeflerin gerçekleşmesine yönelik olarak tanımlanmakta, risklere karşılık gerekli kontroller belirlenmekte ve izlenmektedir.

- Kurum ön mali kontrolü 5018 sayılı yasaya uyumlu şekilde çıkarılan TKDK Bütçe ve Muhasebe İşlemlerine İlişkin Usul ve Esaslar çerçevesinde yapılmaktadır.
- Kurum 5018 sayılı Kanun ve ilgili mevzuata tabi olmadığından, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı bulunmamaktadır. Ayrıca “İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu” ile “İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu” da kurulamamıştır.
- Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları, iş akış şemaları ile iş süreçlerine ilişkin her hangi bir mevzuat hazırlanmamıştır.
- Kurumda yönetim bilgi sistemi mevcuttur. Ancak sistem Yönetim Denetim ve Diğer Paydaşların ihtiyaç duyduğu gerekli analiz, kontrol ile izlemeye dönük sürdürülebilir raporlama yapabilecek veri tabanına sahip değildir.

Kurum'un, yukarıda anılan, iç kontrol sistemine ilişkin yürüttüğü faaliyetler ve ulaştığı sonuçlar değerlendirildiğinde; Kurum İç Kontrol Sisteminin, tam anlamıyla tamamlanmadığı, bazı faaliyetlerin tamamlanma sürecinin ise devam ettiği görülmüştür. Kurum'un iç kontrol sisteminin gelişiminin düşük seviyede olduğu, iç kontrol mekanizmalarının uygulamasının yerleşmediği, uygulamada geliştirilmesi gereken alanlar olduğu değerlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Kurumun Merkez Teşkilatında İstihdam Edilen Personel Sayısının Yasa İle Belirlenen Üst Limiti Aşması

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Merkez Teşkilatında istihdam edilecek personel sayısı 180 kişiden fazla olmaması gerektiği halde, 252 kişinin istihdam edildiği bu suretle yasa ile belirlenen üst sınırın aşıldığı görülmüştür.

15.7.2018 gün ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum Ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu personelinin statüsü, hakları ve atanmalarını düzenleyen 502 inci maddesine göre;

(1) Kurumda hizmetler, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 27 inci maddesine göre istihdam edilen sözleşmeli personel eliyle yürütülür.

(2) Kurumda, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 25 inci maddesine göre geçici görevlendirme yapılabilir. Bu şekilde istihdam edilecek personel sayısı toplam personel sayısının yüzde ellisini aşamaz.

(3) Kurumun merkez teşkilâtında istihdam edilecek personel sayısı yüz seksen kişiden fazla olamaz. Sekreterlik, arşiv, idarî, malî ve personelle ilgili işlemleri yürütecek olan destek personelinin sayısı, toplam personel sayısının yüzde yirmisini geçemez.

(4) Kurum, desteklenecek proje ve faaliyetler ile ilgili başvuruların değerlendirilmesi, izlenmesi, duyurulması ve tanıtımı ile faydalanıcılara yönelik eğitim hizmeti verilmesi amacıyla; ilgisine göre 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 26 ıncı ve ek 31 inci maddelerine göre sözleşme ile yerli veya yabancı uzman istihdam edilebilir. Özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde, istisna veya hizmet akdi ile yerli ve yabancı uzmanları, kısmi zamanlı olarak çalıştırabilir. Kurumda bu şekilde çalıştırılacak personel sayısı, Kurumun toplam personel sayısının yüzde otuzunu geçemez.

Anılan düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Merkez Teşkilatında istihdam edilecek personel sayısının 180 kişiden fazla olmaması gerekirken sınırın aşılarak 252 kişinin istihdam edilmesi yasal mevzuata aykırıdır. Kanunla belirtilen sınırın geçici görev tanımına ve ruhuna aykırı olarak devamlılık arz edecek şekilde İl koordinatörlüklerinden personelin geçici görevlendirilmesi vb. yollarla aşılması 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun kullanılması" ilkesine aykırıdır.

Bu nedenle TKDK merkez ve İl koordinatörlüğü personel sistem, yönetim ve kadrolarının günün hizmet ve görev tanımına ve ihtiyacına uygun olarak gözden geçirilerek gerekli idari ve yasal düzenlemelerin uygun olacağı düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “5648 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin mülga 6 ncı fıkrasında ve Daha sonra yayınlanan 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 502 nci maddesinin üçüncü fıkrasında; “Kurumun merkez teşkilâtında istihdam edilecek personel sayısı yüzseksen kişiden fazla olamaz.” ifadesi yer almaktadır. Kanunun yayımlandığı tarihte Kurumumuz taşra teşkilatlanması sadece 20 İl Koordinatörlü iken, 2013 yılında sonra 22 İl Koordinatörlüğü daha ilave edilerek toplamda 42 İl Koordinatörlüğüne ulaşılmıştır. İl sayısı ve buna bağlı olarak IPARD kapsamında alınan proje başvuru sayısı, iş ve işlem yükünün artması ile bu iş ve işlemlerin Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Komisyonu arasında imzalanan uluslararası anlaşmalar çerçevesinde gerçekleştirilme zorunluğu dikkate alındığında, Merkez teşkilatının iş yükü artış göstermiştir. İş yükünün fazlalığı ve mevcut personel sayısının iş yükü karşısında yetersiz kalması sonucu, kurumun sunduğu hizmetlerin aksamaması ve etkin sunulması amacıyla Merkez teşkilatında ilave personel ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyaç çerçevesinde İl koordinatörlüklerinden merkez teşkilatı bünyesinde bulunan koordinatörlüklere geçici görevlendirmeler yapılmıştır. Geçici görevlendirilen bu personelin kadroları merkez teşkilatında bulunmamaktadır.

Bulguda belirtilen hususlara katılmakla birlikte Kurumumuz iş ve işlemlerinin daha etkin ve verimli şekilde yürütülmesi amacıyla 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 502 nci maddesinin üçüncü fıkrasında “Kurumun merkez teşkilâtında istihdam edilecek personel sayısı yüzseksen kişiden fazla olamaz...” hükmünün yer alan kısıtlamanın kaldırılması gerektiği değerlendirilmekte ve konuya ilişkin mevzuat değişikliği çalışmasının yapılması planlanmaktadır.” Denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu İdaresi bulguda belirtilen hususlara katıldığını ifade ederek, mevzuatta belirtilen personel sınırlamasının kaldırılması için mevzuat değişikliği çalışmasının planlandığını belirtmekte ise de; halen yürürlükte olan mevzuata uyulması bir zorunluluk olduğundan, Kanunla belirtilen sınırın geçici görev tanımına ve ruhuna aykırı olarak devamlılık arz edecek şekilde İl koordinatörlüklerinden personelin geçici görevlendirilmesi vb. yollarla aşılması 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun “kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun kullanılması” ilkesine aykırıdır. Bu nedenle TKDK merkez ve İl koordinatörlüğü personel sistem, yönetim ve kadrolarının günün hizmet ve görev tanımına ve ihtiyacına uygun olarak gözden geçirilerek gerekli idari ve yasal düzenlemelerin yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir.

BULGU 2: Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Bütçesinden Bakanlık Özel Kalem Müdürlüğü İçin Yabancı Menşeli Binek Arazi Aracı Kiralanması

Tarım ve Orman Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğünün araç ihtiyaçları Bakanlığın bütçesine konulacak ödenekler ile karşılanması gerektiği halde, Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Bütçesinden karşılandığı, bu amaçla TKDK'nın yabancı menşeli fiilen arazi üzerinde çalışan dört adet binek arazi aracı kiralarak Özel Kalem Müdürlüğünün kullanımına sunduğu görülmüştür.

Kiralanan araçlar 2018 model volkswagen passat marka, 240 hp 4 çeker, 1968 cc, otomatik vites arazi binek araçlardır. Araç kiralamaları parçalara bölünerek doğrudan temin yöntemiyle 18.4.2018 tarihinden 30.09.2018 tarihine kadar yapılmıştır. Şoförsüz ve yakıtsız araç başı aylık kira bedeli KDV hariç 8.000,00 TL olup (4 adet araç için 5 ay x 4 adet x8000=160.000) 160.000 kira bedeli oluşmuş ve KDV ilave edilerek ödenmiştir.

237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 7inci maddesine göre ise Kurumların taşıt ihtiyaçlarını hizmet alımı suretiyle karşılamaları esastır. Bu şekilde temini mümkün olmayan, ekonomik bulunmayan veya sağlık, savunma ve güvenlik gibi nedenlerle hizmet alımı suretiyle karşılanması uygun görülmeyen taşıtlar diğer yollarla edinilebilir. Kullanılacak bu taşıtların, muayyen ve standart tipte, lüks ve gösterişten uzak, memleket yollarına elverişli ucuz ve ekonomik olanlarından temin olunması şarttır.

237 Sayılı Taşıt Kanunu'nun 12 inci maddesine göre bu kanunla kullanılmasına cevaz verilen taşıtların işletme ve onarma masrafları ile vasıtayı kullanacak personelin her türlü istihkakları, taşıtın satın alındığı kurumlar bütçelerine konulacak ödeneklerle karşılanır. Ancak, bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde yazılı "İl Valileri" taşıtları ile (2) sayılı cetvelde yazılı "kaymakamlıklar" taşıtlarının onarma ve işletme masrafları, genel bütçeye konulan ödeneği tükendiği takdirde, özel idare bütçelerinden de karşılanabilir.

Taşıtların savurganlığa yol açılmadan, tasarruf tedbirleri çerçevesinde, bütçe olanakları ile uyumlu bir biçimde kullanımını sağlamak üzere;

- a) Akaryakıt, yağ ve diğer ikmal gereksinimlerinin ve onarma işlerinin sağlanması,
- b) Gereğinde bunların yönetimlerinin tek elden yapılması,
- c) Bakım, onarım, ikmal ve yönetim işlerinin yürütülmesinde, gerektiğinde, belli kurumlara görev verilmesi,

- d) Ekonomik olmayan taşıtların ekonomik olanlarıyla değiştirilmesi,
 - e) Resmî taşıtları sürebilecek kamu görevlilerinin belirlenmesi,
 - f) Hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların cinsi, adedi, yaşı, hangi hizmetlerde kullanılacağı, kaynağı, yabancı menşeli olup olmayacağı ve diğer hususlar,
- için gerekli esas ve usuller Cumhurbaşkanınca saptanır.

Bu çerçevede saptanan Hizmet Alımı Suretiyle Taşıtların Edinilmesine İlişkin Esas ve Usullere göre Bu Esas ve Usuller'in amacı, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıtlar Kanununa tabi olan kurumlarda kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıtların ihtiyacının hizmet alımı suretiyle karşılanmasına ilişkin esas ve usulleri belirlemektir. Bu Esas ve Usuller, 237 sayılı Kanuna tabi olan kurumları ve taşıtları kapsar. Kamu hizmetlerinin gerektirdiği taşıtların ihtiyacının hizmet alımı yoluyla karşılanmasının temel amacı, kamudaki taşıtların giderlerinin asgari seviyeye indirilmesi ve kaynakların savurganlığa yol açılmadan, bütçe olanaklarıyla uyumlu bir biçimde kullanımının sağlanmasıdır.

Anılan Esas ve Usuller'in 6 ıncı Maddesine göre temel amaç çerçevesinde hizmet alımı suretiyle taşıtların edinilebilmesinin genel esasları şunlardır:

a) Hizmet alımının yapıldığı yılın başında, binek ve station-wagon cinsi taşıtlar 10 yaşını, diğer taşıtlar ise 15 yaşını doldurmamış olacaktır.

b) Hizmet alımı suretiyle yabancı menşeli binek ve station-wagon cinsi taşıtların edinilmesini Kanunun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasında öngörülen makam ve hizmetler ile sınırlı olacaktır.

c) Kanuna ekli (1) ve (2) sayılı cetvellerde yer alanlar ile güvenlik önlemleri (zırhlı) araçlar ve koruma altına alınanlarla ilgili yönetmelik hükümlerine göre tahsis olunan araçlar dışında kullanılacak binek ve station-wagon cinsi taşıtların motor hacmi 1600 cc'yi geçmeyecektir.

ç) Taşıtlar şoförlü veya şoförsüz, yakıt dahil veya hariç, kısmen şoförlü veya şoförsüz veyahut kısmen yakıt dahil veya hariç olarak edinilebilecektir.

d) Taşıtların, her türlü vergi, sigorta ve bakım-onarım gibi giderleri yükleniciye ait olacaktır.

e) Yüklenicilerce çalıştırılan şoförlerin, sözleşmeye aykırı her türlü davranışlarından,

bunların taşıtlara, kurum mensuplarına ve üçüncü şahıslara verecekleri zararlardan dolayı yükleniciler sorumlu olacaktır.

f) Hizmet alımı suretiyle edinilen taşıtların (Kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde belirtilenlere tahsis olunacak taşıtlar hariç) ön camına, 35 puntodan az olmamak kaydıyla "Resmî hizmete mahsustur" ibaresi yazılı bir levha görünür bir şekilde konulacaktır.

g) Hizmet alımı suretiyle taşıt edinilmesinin gerektirdiği giderler kurum bütçesinde öngörülen ödenekler çerçevesinde karşılanacaktır.

ğ) Kurumlar ve yükleniciler karayolları trafik mevzuatı hükümlerine uyacaklardır.

h) Hizmet alımı suretiyle taşıt edinimi kurumların tabi oldukları ihale mevzuatına göre gerçekleştirilecektir.

ı) Kurumlar, sosyal tesis kaynaklarından karşılanmak şartıyla sosyal tesis hizmetlerinde kullanılmak üzere hizmet alımı suretiyle taşıt edinebileceklerdir.

Bu Esas ve Usullerin 4 üncü maddesine göre;

a) Bakanlık: Maliye Bakanlığını,

b) Kamu görevlisi: Kanuna istinaden emir ve zatlarna, makam hizmetlerine veya görevin ifası için kendisine taşıt tahsis edilen kamu görevlilerini,

c) Kanun: 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununu,

ç) Kurum: Kanunun 1 inci maddesinde belirtilen bütün daire, teşekkül ve müesseseleri,

d) Taşıt: Kanun kapsamına giren motorlu ve motorsuz bütün ulaştırma araçlarını,

e) Yabancı menşeli taşıt: Kanunun 10 uncu maddesinin beşinci fıkrası uyarınca yerli muhteva oranı % 50'nin altında kalan taşıtları, ifade etmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat ve açıklamalar nedeniyle Tarım ve Orman Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğünün hizmet aracı ihtiyaçlarının Bakanlığın Bütçesine konulacak ödenekler ile karşılanması gerekirken Tarım Ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Bütçesinden karşılanmasının mevzuata aykırı olduğu değerlendirilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “Bulguda belirtilen hususlara katılmakla birlikte;

Kurumumuz Tarım ve Orman Bakanlığının ilgili kurumu olması hasebiyle, Bakanlık Özel Kalem Müdürlüğünden gelen talebin koruma ve güvenlik işlemlerinde kullanılmak üzere Bakan adına yapılmış olduğu değerlendirildiğinden, Bakanın programlarında Bakana refakat ve koruma hizmetinde kullanılmak üzere talep edilen araç kiralaması yapılmıştır. Söz konusu araçlar makam aracı değil hizmet aracı olarak kiralaması yapılmıştır. Yabancı menşeli aracın fiili kullanımının Kurumumuzca değil, Talebi yapan Bakanlık makamı ve özel kalem müdürlüğü tarafından yapılacağından Bakanlığın kendi bünyesinde yabancı menşeli araç kullanımına ilişkin tabi olunan mevzuatta bir sakınca görülmediği ve aracın fiili kullanımının Bakanlığımızın sorumluluğunda olduğundan hareketle söz konusu yabancı araç kiralama işlemi Kurumumuzca gerçekleştirilmiştir.

Bulguda yer alan söz konusu işlem 30.09.2018 tarihinde sonlanmış olup, bu tarihten sonra benzer bir araç kiralama işlemi yapılmamıştır. Bundan sonraki süreçte konuya gereken hassasiyet gösterilecektir.” Denilmiştir.

Sonuç olarak Kamu idaresi bulguda belirtilen hususa ilişkin uygulamayı özetlemiş, bulguya katıldığını ve bundan sonraki süreçte konuya gereken hassasiyetin gösterileceğini belirtmiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı Özel Kalem Müdürlüğünün hizmet aracı ihtiyaçları bütçe prensipleri gereğince, kurum bütçesinden karşılanması mevzuata aykırıdır. Bakanlıkla ilgili söz konusu giderin Bakanlık Bütçesine konulacak ödenekler ile karşılanması, gerekir. Kaldı ki Bakanlık Özel Kalem Müdürlüğü yabancı menşeli, fiilen arazi üzerinde çalışan binek arazi aracı kiralayacak makamlar arasında yer almamaktadır. Bu nedenle yerli binek araçlara göre daha pahalı yabancı menşeli, fiilen arazi üzerinde çalışan, binek arazi aracı kiralamasının yasal mevzuata aykırı olduğu değerlendirilmiştir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

BİLANÇO

KURUM : 5030 - TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU				YILI :2018		
				TL		
				CARI YIL (2018)		
				TL		
AKTİF				PASİF		
I	DÖNEN VARLIKLAR	126.124.684,84		III	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	14.194.990,61
A	HAZIR DEĞERLER	107.694.767,04		D	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	2.930.414,73
3	BANKA HESABI	107.694.767,04		1	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	150.283,91
4	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00		4	EMANETLER HESABI	2.780.130,82
C	FAALİYET ALACAKLARI	0,00		G		11.206.619,19
7	VERİLEN DEPOZİTO ve TEMİNATLAR HESABI	0,00		1	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	4.784.851,01
E	DİĞER ALACAKLAR	1.642.611,60		2	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	5.936.055,82
1	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	1.642.611,60		3	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN	485.712,36
F	STOKLAR	7.117.037,99		J	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	57.956,69
1	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	7.117.037,99		8	SAYIM FAZLALARI HESABI	57.956,69
8	DİĞER STOKLAR HESABI	0,00		V	ÖZ KAYNAKLAR	113.538.577,25
G	ÖN ÖDEMELER	9.670.268,21		A	NET DEĞER	30.597.689,93
1	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	905.075,50		1	NET DEĞER HESABI	30.597.689,93
2	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00		H	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	95.738.078,98
3	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	8.765.192,71		1	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	95.738.078,98
6	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER HESABI	0,00		I	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-3.055.292,03
II	DURAN VARLIKLAR	1.608.883,02		1	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI	-3.055.292,03
C	FAALİYET ALACAKLARI	145.189,71		J	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	-9.741.899,63
7	VERİLEN DEPOZİTO ve TEMİNATLAR HESABI	145.189,71		1	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	0,00
F	MADDİ DURAN VARLIKLAR	1.237.528,27		2	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	-9.741.899,63
4	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	3.032.616,87			PASİF TOPLAMI	127.733.567,86
6	DEMİRBAŞLAR HESABI	41.709.066,90				
8	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-43.504.155,50				
G	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	226.797,01				
1	HAKLAR HESABI	17.188.586,55				
5	ÖZEL MALİYETLER HESABI	226.797,01				
9	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-17.188.586,55				
J	DİĞER DURAN VARLIKLAR	-631,97				
5	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	781.809,78				
10	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-782.441,75				
	AKTİF TOPLAMI	127.733.567,86				
Bilanço Dipnotları :						
900	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	93.799.151,35				
901	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	444.206.275,97				
905	ÖDENEKLİ GİDERLER HESABI	350.407.124,62				
906	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER	0,00				
907	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER HESABI	0,00				
910	TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	8.904.424,80				
911	TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	8.904.424,80				
920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	1.677.348,74				
921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	1.677.348,74				

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

KURUM :		5030 - TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU				YILI :2018	
						TL	
HESAP KODU	EKONOMİK I	GİDERİN TÜRÜ	CARI YIL (2018) TL	HESAP KODU	EKONOMİK I	GELİRİN TÜRÜ	CARI YIL (2018) TL
630	01	Personel Giderleri	236.843.901,22	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.769,38
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Dev	45.541.991,52	600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Öze	328.932.000,00
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	61.840.315,59	600	05	Diğer Gelirler	11.167.774,84
630	05	Cari Transferler	98.431,59	T O P L A M			340.103.544,22
630	12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kay	982.229,40				
630	13	Amortisman Giderleri	1.602.742,93				
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	2.919.957,06				
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklana	15,10				
630	99	Diğer Giderler	15.859,44				
T O P L A M			349.845.443,85				
			CARI YIL (2018)				
GİDER TOPLAMI			349.845.443,85				
GELİR TOPLAMI			340.103.544,22				
FAALİYET SONUCU			-9.741.899,63				

EK 2: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Bilançodaki 150 -İlk Madde ve Malzeme Hesabı Tutarı ile Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelindeki 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı Toplam Tutarının Uyumsuz Olması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İlgili yılda sistemden kaynaklanan bir problem sebebiyle oluşan hata sistem yöneticileri tarafından çözülmüş uyumsuzluk giderilmiştir.

Abonelik Bedellerinin, 226- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı Yerine 126- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına Kaydedilmesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	İlgili düzeltme kaydı yapılmış olup uzun dönemi içeren abonelik bedelleri 226- Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında takip edilmektedir.
Kurumun Taşra Teşkilatının Kadro Dağılımında Dengesizlikler Bulunması ve Merkez Kadrosunun Yetersiz Olması	2017	Yerine Getirilmedi	Kurumun kuruluş Kanununun yayınlandığı tarihten sonraki dönemde İl Koordinatörlüklerinin sayısının artması, proje sayısının çoğalması, prosedürlerin fazlalığı ve ihtiyaç duyulan raporlamalardan dolayı merkez teşkilatında, Kanunda ön görülenden fazla personele ihtiyaç duyulmuştur. İhtiyaç duyulan personel geçici görevlendirme yapılarak karşılanmaktadır.

			Konu düzeltilmediğinden 2018 yılı raporunda 6. nolu bulguda yeniden ele alınmıştır.
920-Gider Taahhütleri ve 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması ve Taahhüt Kartlarının Düzenlenmemesi	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Hali hazırda sözleşmelere dayanılarak girilen taahhütlerde Gider Taahhütleri Karşılığı Hesapları Kullanılmaktadır.
Merkez Teşkilatı ve İl Koordinatörlüklerinin Kiralık Hizmet Binaları İçin Yapılan Giderlerin Muhasebeleştirilmesinde 264-Özel Maliyetler Hesabının Kullanılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Hali hazırda binaların değerini artırıcı nitelikte olan giderler için 264-Özel Maliyetler Hesabı Kullanılmaktadır.
372 ve 472 Numaralı Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarının Kullanılmaması	2017	Tam Olarak Yerine Getirildi	Kıdem tazminatlarına ilişkin Kıdem Tazminatı Karşılığı ayrılarak Muhasebe kayıtlarında bu hesaplar kullanılmaktadır.